

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Předmět: Informační výchova

Charakteristika předmětu Informační výchova

Předmět Informační výchova je součástí vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie

Vyučuje se jako volitelný předmět v 8.– 9. ročníku:

8. ročník – 2 hodiny týdně

9. ročník – 2 hodiny týdně

Výuka probíhá v počítačových učebnách, a to s využitím audiovizuální techniky, dostupných vyučovacích pomůcek. Součástí výuky jsou exkurze.

Informační výchova vede žáky ke zlepšení samostatné práce s informacemi - zejména praktické zjišťování, vyhledávání, zpracování, kritickému hodnocení informačních zdrojů při výuce. Informační gramotnost je součástí funkční gramotnosti (pochopení a využití poznatků) nezbytné k životu v informační společnosti. Informační vzdělávání je třeba brát jako metodu, tj. práci s informačními zdroji, službami jako metoda výuky v jednotlivých předmětech. Je potřeba naučit žáky vyhledávat a využívat efektivně všechny dostupné informační zdroje a vytvořit u žáků návyk pravidelného sledování odborné literatury a její využití při výuce. Předmět připraví žáky nejen na studium na střední škole, ale i na celoživotní vzdělávání

Úkolem základního stupně (8. ročník) je seznámit žáky se základními pojmy v oblasti zpracování a efektivního využívání informací. Dále pak se seznámí s jednotlivými typy informačních institucí, základní a pokročilé techniky vyhledávání, booleovské operátory, dokument jako informační pramen, typologie dokumentů, autorství, plagiátorství, citování dokumentů, orientace v online katalozích knihoven, bezpečnost na internetu, kyberšikana.

Výuka v rámci 2. stupně (9. ročník) – žáci se seznámí s typologií dokumentů – primární, sekundární, terciární informační zdroje – příklady na Internetu, autorský zákon, plagiátorství, bibliografické citace, pokročilé vyhledávací systémy, ochrana osobních údajů na internetu, sociální sítě, web 2.0., psaní a úpravu odborných textů.

Ve výuce je využívána také metoda CLIL, tj. *content and language integrated learning*.

Obsahem *Vyhledávání informací a komunikace* je ověřování věrohodnosti informací a informačních zdrojů, posuzování jejich závažnosti a vzájemné návaznosti.

Obsahem *Zpracování a využití informací* je využívání informací z různých informačních zdrojů a vyhodnocování jednoduchých vztahů mezi údaji, práce s informacemi v součinnosti s ochranou duševního vlastnictví

Vzdělávání v předmětu Informační výchova

- učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla elektronické komunikace
- vede žáky k porozumění toku informací

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu Informační výchova

Kompetence k učení

- žák se učí efektivně vyhledávat a třídit informace na základě jejich pochopení a propojení
- učitel vede žáky ke kompetencím v rámci celoživotního učení

Kompetence k řešení problémů

Žák

- se učí řešit problémy z hlediska správy informací
- se učí rozpoznat nebezpečí práce v síti
- se učí řešit problémy s využitím elektronických informačních zdrojů
- se učí vyhledávat a třídit informace a propojovat je do širších významových celků

Kompetence komunikativní

Žák

- se učí komunikovat v rámci počítačové sítě
- se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- s využitím širokého spektra informací se účinně zapojuje do diskuse a vhodně obhajuje své názory
- se učí využívat informační a komunikační technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- se učí převádět testy do různých formátů

Kompetence sociální a personální

Žák

- se učí účinně spolupracovat ve skupině se spolužáky
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a ohleduplnému chování k sobě
- je schopen efektivně se učit
- vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok
- přijímat rady a kritiku
- dále se vzdělávat

Kompetence občanská

Žák

- je veden k samostatnému přemýšlení a kritickému myšlení
- podílí se na utváření příjemné atmosféry při práci v týmu, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- se učí myslet kriticky, tj. dokáže zkoumat věrohodnost informací, tvoří si vlastní úsudek a je schopen o něm diskutovat s jinými lidmi
- dodržuje pravidla slušného chování, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými upevňuje dobré mezilidské vztahy
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností a jejich výsledků

Kompetence pracovní

Žák

- dodržuje hygienu práce, pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví
- dodržuje bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- rozvíjí svůj smysl pro povinnost (pravidelná příprava na výuku, shromažďování materiálů)
- využívá svých znalostí a zkušeností v běžné praxi
- učitel vede žáky k znalosti a užívání obecně známých termínů, znaků a symbolů

Využití informačních a komunikačních technologií

Žák by měl umět

- pracovat bez problémů s počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením
- pracovat s volně přístupnými bázemi dat
- komunikovat prostřednictvím elektronické pošty, sociálních sítí
- vytvářet webový obsah editováním služeb webu 2.0

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Informační výchova

Ročník: 8.–9.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Seznámí se s PC a možnostmi lokální počítačové sítě	Počítač a přihlášení se do lokální počítačové sítě Přihlášení se do lokální počítačové sítě, pravidla práce na počítači a v síti	Informační a komunikační technologie	
Získá znalosti z dějin písma, na příkladech písemností rozezná základní rysy jednotlivých typů písma Uvědomí si převratnost vynálezu knihtisku, který dal vzdělanosti křídla	Dějiny písma, knihy a knihtisku Klínové písmo, hieroglyfy, fénické písmo, řecké, hlaholice, latinka, národní písma, rukopisy, prvotisky, Gutenberg, knihtisk	Dějepis, Český jazyk, OSV	
Seznámí se se základními typy knihoven v historii české země, jejich důležitost pro zachování národního kulturního dědictví Seznámí se se službami Národní knihovny Naučí se základní knihovnickou terminologii nezbytnou pro samostudium	Stručné dějiny knihoven v ČR Knihovny klášterní, univerzitní, měšťanské, zámecké, Karolinum, Univerzitní knihovna, Národní knihovna	Dějepis, Český jazyk, OSV	
Seznámí se se službami knihoven, které nabízejí, a které lze v knihovnách využívat Naučí se zadat (objednat) si rešerši	Služby knihoven Výpůjční – absenční, prezenční Bibliografické Rešeršní, referenční služby	MEDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Exkurze – Městská knihovna Valašské Meziříčí

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Předmět: Informační výchova
Ročník: 8.–9.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Seznámí se s jednotlivými typy dokumentů podle obsahové stránky, šíře znalostí těchto dokumentů žákům napomůže při samostatné práci s informacemi - Primární dokumenty – patenty, normy, šedá literatura - Sekundární dokumenty – katalogy knihoven českých i zahraničních - Terciární dokumenty – bibliografie bibliografií, encyklopedie apod.	Druhy dokumentů, řazení dokumentů – mezinárodní klasifikace Primární, sekundární, terciární dokumenty Věcné a systematické pořádání Mezinárodní desetinné třídění	Český jazyk, Výpočetní technika, Matematika, Anglický jazyk, MEDV	
Na objasnění stručné historie Internetu si student uvědomí princip fungování této celosvětové sítě Naučí se zřídit si doménovou adresu Doménové adresy bude umět použít i v rámci vyhledávacího procesu Naučí se komunikovat prostřednictvím e-mailu při dodržování základních pravidel síťové etikety Naučí se pracovat v testovací konferenci Bude umět odborné konference vyhledat a přihlásit se do nich	Stručný úvod do Internetu, adresy v Internetu - ARPANET, CERN, V. Cerf, T.Berners-lee Číselné a doménové adresy Služby Internetu - Email, Zákon č. 480/2004 Sb., Etiketa - Elektronické konference - Diskusní skupiny - Sociální servery	Výpočetní technika, VMEGS OSV, VMEGS, anglický jazyk	Exkurze – firma Euronet

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Předmět: Informační výchova
Ročník: 8.–9.

3. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Seznámí se s jednotlivými typy vyhledávacích systémů v Internetu, širší znalostí těchto zdrojů mu umožní efektivně vyhledávat informace Seznámí se se základní a rozšířenou vyhledávací strategií, naučí se hodnotit informace	Klasifikace vyhledávacích služeb na Internetu - Seznamy zdrojů - Katalogy - Vyhledávače - Specializované vyhledávací systémy - Metavyhledávače Strategie vyhledávání Jednoduché vyhledávání, klíčová slova Vyhledávání pro pokročilé	OSV, český jazyk, anglický jazyk, VMEGS OSV, výpočetní technika, český jazyk, anglický jazyk, VMEGS	
Pochopí sémantickou hodnotu informace, uvědomí si míru přesnosti a úplnosti ve vyhledávání informací Naučí se kriticky hodnotit informace z Internetu dle: Odborné kvalifikace autora, jež ho opravňuje k psaní na dané téma Reputace vydavatele, datum vydání Šíře i hloubka pokrytí dané problematiky Objektivita poskytování informací s minimem předpojatosti a snahou ovlivňovat čtenáře Aktuálnost uveřejněných informací	Informace a Internet Definice informace Úspěšnost vyhledávání, relevance, pertinence, redundance, přesnost, úplnost Hodnocení informací získaných z Internetu, bezpečnost na Internetu Kritéria hodnocení, služby zaměřené na recenzování a hodnocení	OSV, český jazyk, anglický jazyk, VMEGS OSV, výpočetní technika, český jazyk, anglický jazyk, VMEGS	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Informační výchova

Ročník: 8.–9.

4. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Správné citování použité literatury, odkazování na použitou literaturu, ochrana proti plagiátorství Zná pravidla pro práci v rámci sociálních sítí Ví jakým způsobem rozpoznat nebezpečné chování na internetu Rozpozná kyberšikanu, dovede se jí bránit	Bibliografické citace ISO 690 ISO 690-2 Bezpečnost na internetu, kyberšikana Sociální síť Web 2.0	OSV, výpočetní technika, český jazyk, anglický jazyk, VMEGS OSV, výpočetní technika, český jazyk, anglický jazyk, VMEGS	Exkurze Městská policie